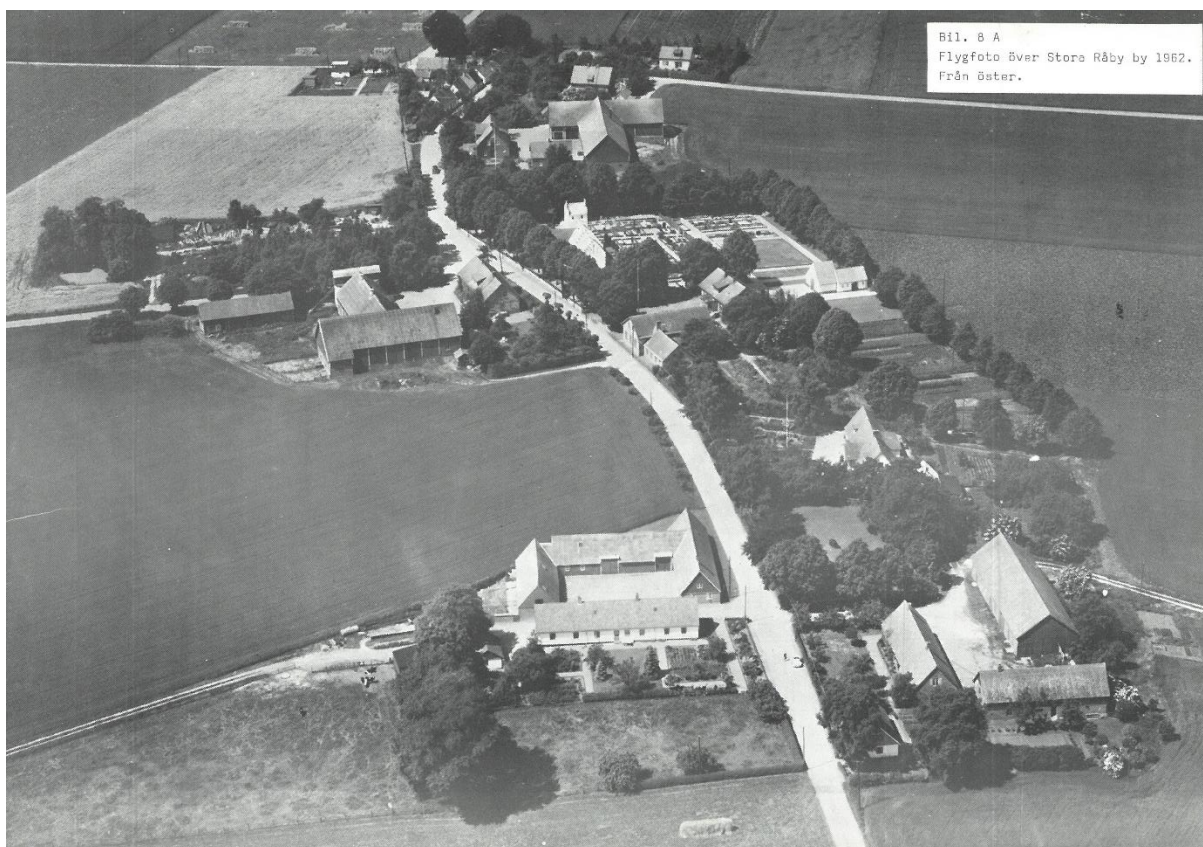

Stora Råby 34:39-45

Fornlämning RAÄ Lund 73:1
Lämningsnr L1988:6568
Lunds kommun, Skåne län
Arkeologisk förundersökning 2014
Aja Guldåker

Bil. 8 A
Flygfoto över Stora Råby by 1962.
Från öster.

Titel: Stora Råby 34:39-45

Författare: Aja Guldåker

Kulturmiljörapport: 2020:7

Omslagsbild: Flygfoto över Stora Råby 1962. Ur: Stora Råby. Bebyggelsehistorisk Undersökning. Kulturens LB-Arkiv Bilagor

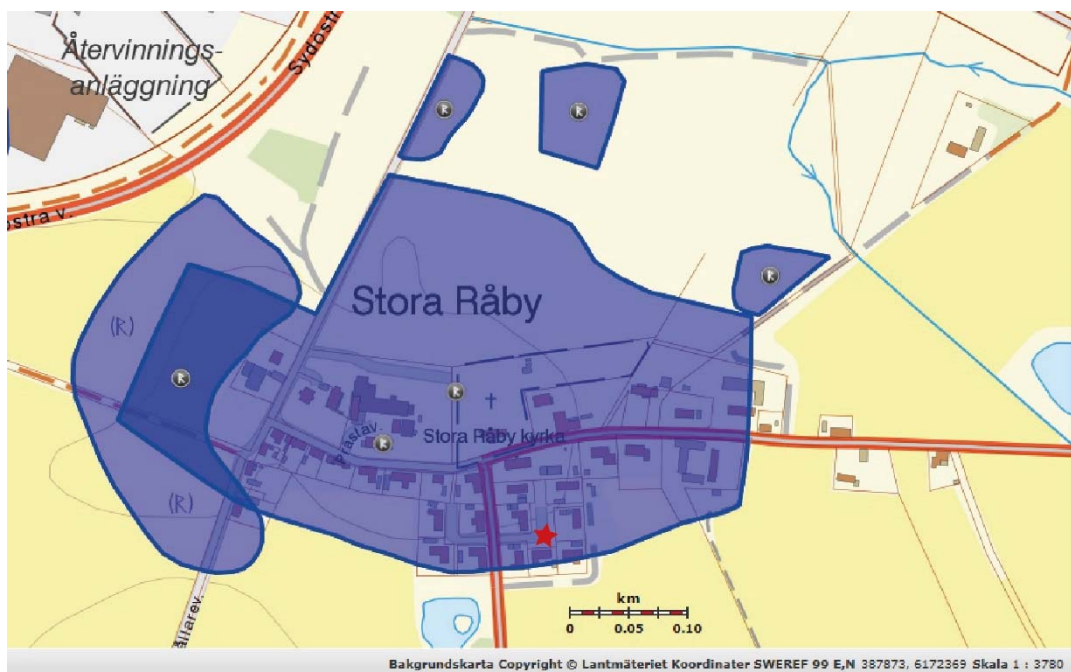
Upphovsrätt: Där inget annat är angivet, enligt Creative Commons licens CC BY

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	3
Fornlämningsmiljö.....	4
Tidigare arkeologiska iakttagelser.....	5
Genomförande och resultat.....	8
Kulturlagerstatus	11
Administrativa och tekniska uppgifter.....	12
Referenser	13
Bilagor	14
<i>Bilaga 1, Ritningar.....</i>	<i>15</i>
<i>Bilaga 2. Fyndlista.....</i>	<i>21</i>

Sammanfattning

- I samband med markarbeten inför nybyggnation av flera byggnader på avstyckad tomtmark genomfördes en arkeologisk förundersökning enligt Länsstyrelsens beslut (Lst dnr 431-1688-2014). Fastigheten Stora Råby 34:39-45 ligger inom fornlämning nr 10 i Stora Råby socken, Lunds kommun. Kulturens projektnummer är 61000-311.
- Enligt Länsstyrelsens beslut skulle grundläggning på gjuten platta tillämpas för byggnaderna med schaktdjup på cirka 0,50 m i befintliga uppfyllda massor. Schaktningsövervakningen skulle därmed endast behövas på tillhörande vatten- och avloppsledningar samt brunnar. Schaktningen för husgrunderna har besiktigats och i ett fall har det konstaterats att Länsstyrelsens beslut med grundläggning på platta ej har följts. 2014-09-15 inkom till Länsstyrelsen komplettering av avloppsbrunnar och en pool. Ritningarna reviderades 2014-09-23 för avloppsbrunnarna för att minska ingreppen på fornlämningsområdet och 2014-09-29 kom meddelande från Länsstyrelsen att arbetena kunde genomföras inom ramen för det tidigare beslutet.
- Sammanfattningsvis har flera bebyggelselämningar i form av lergolv, stolphål, härdar samt ett gropus dokumenterats i samband med en schaktningsövervakning. Dateringen på lämningar är tidigmedeltida även om det finns vendeltida inslag. Totalt har en yta av 1 102 m² med en volym av 1 382 m³ schaktats.

Figur 1. Stora Råby bytomt, fornlämning 10, med platsen för undersökningen markerad med en röd stjärna.

Inledning

I samband med markarbeten inför nybyggnation av flera byggnader på avstyckad tomtmark genomfördes en arkeologisk förundersökning enligt Länsstyrelsens beslut (Lst dnr 431-1688-2014). Fastigheten Stora Råby 34:39-45 ligger inom fornlämning nr 10 i Stora Råby socken, Lunds kommun.

Efter utförd förundersökning år 2011 inom fastigheten gjordes bedömningen att ett område för planerat garage samt ett bostadshus behövde intensivundersökas då kunskapspotentialen var mycket hög. Slutundersökningen av dessa genomfördes under år 2012. Ett planerat bostadshus med tillhörande byggnad bedömdes ha låg kunskapspotential och lämnades utan fortsatta åtgärder. Schaktningsövervakningen i detta ärende gällde således för fem bostadshus med tillhörande garagebyggnad samt VA. 2014-01-17 inkom meddelande till Länsstyrelsen om ändrad placering av villorna. Beslut om arkeologisk förundersökning fattades 2014-02-05.

Enligt Länsstyrelsens beslut skulle grundläggning på gjuten platta tillämpas för byggnaderna med schaktdjup på cirka 0,50 m i befintliga uppfyllda massor. Schaktningsövervakningen skulle därmed endast behövas på tillhörande vatten- och

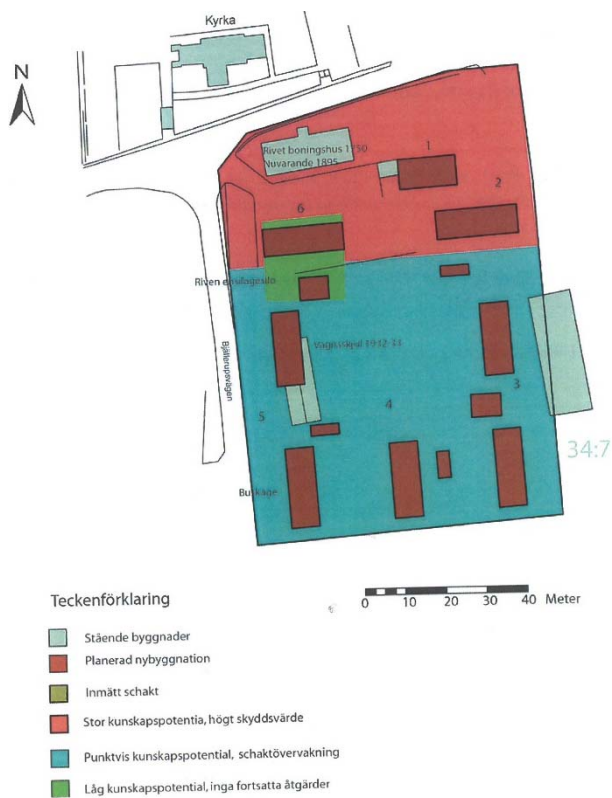
avloppsledningar samt brunnar. Schaktningen för husgrunderna har besiktigats och i ett fall har det konstaterats att Länsstyrelsens beslut med grundläggning på platta ej har följts. 2014-09-15 inkom till Länsstyrelsen komplettering av avloppsbrunnar och en pool. Ritningarna reviderades 2014-09-23 för avloppsbrunnarna för att minska ingreppen på fornlämningsområdet och 2014-09-29 kom meddelande från Länsstyrelsen att arbetena kunde genomföras inom ramen för det tidigare beslutet.

Fornlämningsmiljö

Byn Stora Råby ligger sydöst om staden Lund, på Lundaslätten, i ett område med stenfria och tunga jordar. Jordmånen är resultatet av att isströmmar passerat Östersjösänkan och att den senaste istiden pressat upp kalkrika moränlager söderifrån över landskapet (Lewan 1979:24). En ås av isälvsgrus utgör placeringen av Stora Råby bytomt, vilket gav ett torrt läge för gårdarna invid inägomarken (Alin 1970:7).

Enligt Riksantikvarieämbetets fornminnesinformationssystem finns 36 kända fornlämningar inom Stora Råby socken. Stenåldersboplatser utgör den största kategorin, men där finns även befintliga och försvunna gravhögar inom socknen. En gravhög som kallas Björnhög (RAÄ Stora Råby 1) är belägen ca 800 m sydöst om kyrkan. Flera bortodlade högar har funnits i närheten, bland annat "Karlshög" (RAÄ Stora Råby 21:1), "Hanehög" (RAÄ Bjällerup 3:1) och "Tornhög" (RAÄ Bjällerup 2:1) (Lunds stadsbild 1968:263). I väster sammanfaller Stora Råby bytomt delvis med en stenåldersboplatz, RAÄ Stora Råby 9:1. Boplatzen 4 undersöktes med en metodisk ytkartering år 1972 och med en utgrävning av kulturlagerrester samt några anläggningar år 1973 (Wyszomirski 1974;1975). Kulturlagren daterades till trattbägarkultur, yngre stenålder. Även romersk järnålder och vendeltid representerades av ett mindre antal anläggningar (Wyszomirski 1975). Från omkring år 1120 finns det första skriftliga omnämnandet för Stora Råby, *In villa raby maiore*, som ordagrant betyder i byn Råby större. Det var ärkebiskopen som donerade 4 1/2 bol till kaniksamfundet vid domkyrkan för upprättande av ett prebende (Bevaringskommittén 2002:17).

Aktuella fastigheter Stora Råby 34:39-45 tillhörde tidigare fastighet Stora Råby 34:7 norr om undersökningsytan och tomterna avstyckades i samband med nybyggnationerna. I samband med förundersökningen år 2011 inringades områden med högre och lägre skyddsvärde och kunskapspotential (figur 2).

Figur 2. Tidigare fastigheten Stora Råby 34:7, nuvarande Stora Råby 34:39-45. Det röda området bedömdes ha högt skyddsvärde och stor kunskapspotential i samband med förundersökningen år 2011.

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Stora Råby bytomt och området kring byn har undersökts vid ett flertal tillfällen, både som förundersökningar i form av schaktningsövervakningar, seminariegrävningar för studenter och slutundersökning inför nybyggnation. Resultaten har varit blandat med relativt få medeltida resultat, vilket kan bero på att flera av undersökningsytorna legat nära byvägen där tidigare schaktningsarbeten kan ha förstört bevarade medeltida kulturlager. Nedan följer ett urval av undersökningar som har utförts inom och i närheten av den historiska bytomten i Stora Råby:

År 1973-74: arkeologiska undersökningar på Råbymosse, samt i anslutning till västra delen av Stora Råby bytomt (RAÄ Stora Råby 9:1). Undersökningarna utfördes som seminariegrävningar av studenter vid Lunds Universitet. Resultaten visade på lämningar från stenålder samt järnålder. Två grophus, två runda ugnar, två härdar och stolphål framkom bland annat (Wyszomirski 1974;1975).

År 1992: i Byavägen genomfördes en schaktningsövervakning i samband med ledningsdragning för avlopp och vatten. Schakten sammanföll till stora delar med äldre rörschakt, vilket gjorde att resultat uteblev (Kriig 1992).

År 1998: förundersökning av Stora Råby 34:6 m fl, inför fyra planerade tomtavstyckningar för nybyggnation. Flera stora grustäkter från efterreformatorisk tid framkom, dock inga

tydliga bebyggelse lämningar. Möjligen låg undersökningsschaktet mellan gårdarna enligt 1801 års enskifteskarta och därigenom på en allmänning (Johansson Hervén 1999).

År 2002: inom fastigheten Stora Råby 33:17, Almelundsskolan, genomfördes en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning i samband med nedläggning av VA-ledningar, samt en värmekulvert. Två lergolv visade på att det fanns äldre huslämningar i området. Det yngsta golvet daterades till 1600-tal. I det äldre golvet påträffades inga daterande fynd. En stenläggning framkom som kan indikera en gårdsplan med datering före skiftet. Frånvaro av tegel i de underliggande lagren kan möjligen innebära att lagren kan dateras till sen vikingatid – 1200-tal (Lenntorp 2005).

År 2003: en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning genomfördes i Stora Råby 34:17. Lämningar efter ett husmanshus påträffades samt flera lämningar från senare tid. Lämningar före 1800-talet påträffades inte (Johansson Hervén 2005).

År 2007: på fastigheten Stora Råby 34:6 genomfördes en geoteknisk undersökning, utan närvaro av antikvarisk personal. Undersökningsresultaten lämnades dock till Kulturen genom byggherren och dessa påvisade att kulturlager med lämningar fanns i undersökningsområdet, såväl från senmedeltid till senare tiders avrivningar av gårdsbebyggelse. En arkeologisk förundersökning genomfördes därefter, lergolv och syllstensrader påträffades vilka indikerar bebyggelse lämningar. Även en igenfylld sandtäkt fanns inom området (Karlsson 2007).

År 2009: på fastigheterna Stora Råby 33:15 och 33:19 nedlades jordvärmeslangar och i samband med detta genomfördes en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning. Innan Kulturens personal hade anlänt var delar av schakten igenlagda och endast en mindre del kunde besiktigas. Inga lämningar av medeltida karaktär kunde dokumenteras, men keramik av typen äldre rödgods påträffades i schaktmassorna (Bolander 2009).

År 2009-2010: på fastigheten Stora Råby 34:6 genomfördes en arkeologisk förundersökning i samband med nybyggnation av villor. Gård nr 16 brann ner på platsen år 1931 och sedan dess har tomten använts som skrotupplag. Längst i norr var lagersekvensen tunn i jämförelse med det södra området som uppvisade flera omgångar av påförd jord. Fragment av bevarade efterreformatoriska kulturlager påträffades, främst bestående av utjämnings- och odlingslager (Bolander 2012).

År 2011: i samband med ny detaljplan för att uppföra flera bostadshus gjordes en arkeologisk förundersökning på fastigheten Stora Råby 34:7. Området motsvarar gårdslägena nr 22 och 11 på enskifteskartan. Flera bebyggelse lämningar påträffades samt keramik från perioden vikingatid – tidig medeltid på undersökningens norra del. Flera generationer bebyggelse lämningar från det historiska gårdsläget nr 11 påträffades något söderut. Brandpåverkade kulturlager, troligen från branden år 1728, påträffades i sydväst, liksom en tomträdda och flera stolphål. Längst i sydväst påträffades lämningar

från den historiska gatubebyggelsen samt även äldre bebyggelse lämningar och flera generationer tomtmarkeringar (Balic 2011).

År 2011: en slutundersökning genomfördes på fastighet Stora Råby 34:7. Två grophus med vikingatida datering påträffades i den norra delen av fastigheten. Även bebyggelse lämningar i form av stolphål, brunnar, stenavtryck samt stenbelagda gårdsplaner dokumenterades. Undersökningen visar preliminärt på åtta brukningsperioder inom området. Igenfyllningen av grophuset sker någon gång under tidigmedeltid och i samma skede sker en omstrukturering inom området. Den stolpburna bebyggelsen som anläggs i den södra delen representerar en senare utökning av bebyggelsen på odlingsmarkens bekostnad. Ytterligare omstrukturering sker under brukningsperiod V då den stolpburna bebyggelsen från tidig medeltid lämnat spår efter sig i form av lergolv och stensatta ytor. Det har också skett en förändring där de nya byggnaderna följer en annan rumslig uppdelning än tidigare. I schakten saknades tydliga strukturer från hög- och senmedeltid, samtidigt som det kunde konstateras avröjningsytor (Kockum och Wallin in prep).

År 2011: i samband med anläggning av jordvärme inom fastigheten Stora Råby 34:11 gjordes en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning. Denna visade att det på platsen finns välbevarade bebyggelse lämningar och kulturlager från tiden före 1600-talet (Balic 2012).

År 2012: i samband med schaktning för husbyggnation inom fastigheten Stora Råby 34:7 genomfördes en schaktningsövervakning. Flera diken framkom och några få stolphål, varav ett innehöll fynd av förhistorisk keramik. Flera nedgrävningar påträffades som tolkades som brunnar/vattenhål, spår av täktverksamhet och djurgravar (Kockum 2013).

År 2012: inför byggnation av nya bostadshus söder om Stora Råbys kyrka och byaväg på fastigheten Stora Råby 34:7 lades VA-ledningar ned och i samband med detta gjordes en arkeologisk förundersökning. Schaktningsarbetet utfördes utmed Bjällerupsvägen med en sträcka av 64 löpmeter fram till Stora Råbys byaväg. Intakta kulturlager påträffades på ett djup av 1,00 –1,20 m. På tre ställen i schaktet framkom stenrader som tolkats som syllstensrader och fynd av keramik i form av yngre rödgods påträffades (Kronroth 2013).

År 2012: med anledning av en planerad nybyggnation av en villa på tomten Stora Råby 36:18, genomfördes en arkeologisk förundersökning. Schaktningsarbetet omfattade den östra delen av Stora Råby bytomt, Gård 10. Fyra schakt togs upp i området för huskroppen och platsen där ledningarna skulle anslutas i byvägen. I två schakt konstaterades gropar som indikerade att grustäkter förekommit på tomten. De resterande två schakten innehöll likaså igenfyllnadsmassor som kan härledas till grushantering, däremot konstaterades inga nedgrävningskanter (Guldåker 2012).

År 2012: i samband med att Lunds kommun planerade att anlägga dammar och grönområden inom delar av fastigheterna Stora Råby 33:15 och 36:15, genomfördes en arkeologisk förundersökning av de delar av Stora Råby bytomt (RAÄ 10:1) som skulle

beröras av arbetsföretaget, ca 11 300 m². Vid undersökningen framkom nedgrävningar, sannolikt lertäkter och diken från historisk tid samt ett mindre antal lämningar daterade till vendel-/vikingatid. Det gjordes en utökad insats gällande metalldetekteringen då det påträffades mynt och andra föremål som sannolikt kan kopplas till Skånska kriget 1675–1679 (Lindberg 2013).

År 2015: kyrkan i Stora Råby skulle tillgänglighetsanpassas, vilket föranledde en schaktningsövervakning. Schaktningsarbetet utfördes på en ca 13,50 m lång sträcka från kyrkporten till trappan vid kyrkogårdens sydvästra del. Främst berördes relativt moderna bärlager, omrörda äldre kulturlager samt ett lager med raseringsmaterial. De omrörda kulturlagren innehöll redeponerade och fragmenterade skelettdelar från tidigare arbeten, bland annat för dräneringar och grusgångar. Raseringsmaterialet bestod av rött handslaget storstenstegel samt kalkbruk, och låg utlagt som ett bärlager väster om kyrkan. Troligen härrör det från någon av de reparationer och ombyggnader som gjordes under 1700-talet. Under raseringslagret påträffades ett kulturlager med kalkbruk och träkol, vilket skulle kunna indikera att det brunnit i närområdet. I det skriftliga materialet omnämns att många av byns gårdar förstördes i en brand år 1728. Förmodligen kan kulturlagret knytas till denna händelse, men det går inte att utesluta att det rör sig om en äldre odokumenterad brand. Kulturlagret bör alltså dateras till perioden senmedeltid – år 1728 (Balic 2017) .

Genomförande och resultat

Med anledning av att flera enfamiljshus skulle uppföras i Stora Råby 34:39-45 genomfördes en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning. Tidigare har platsen fyllts upp och makadam har lagts för att markera möjliga byggnadsplatser för småhus. Dessa har dock ändrats och ny schaktning för att utvidga byggytan har gjorts. Schaktningsarbetena i samband med uppförandena av byggnaderna företogs under en lång period mellan 2014-06-25–2017-05-31. Det sena slutdatumet beror mestadels på att ett besked kom om att ett eventuellt vattenmagasin som komplement inte skulle genomföras och arbetena sågs därmed som avslutade.

Stora Råby 34:39

Vid besiktning konstaterades att schaktningen för huskroppen inte följde Länsstyrelsen beslut med endast 0,50 m djup, utan schaktet gick ner till morän på ett djup av 1,70 m (figur 5 & 6). Makadam var redan utlagt över en yta av cirka 105 m². Endast en 48 m² stor yta var frilagd och kunde dokumenteras i plan och sektion efter samråd med Länsstyrelsen. I västra sektion dokumenterades ett lergolv på 1 m djup samt flera stolphål. Keramik av typen yngre rödgods påträffades. I den östra sektionen dokumenterades bland annat äldre odlingsjord på en nivå av 0,80 m djup. Under odlingsjorden framkom kulturlager ner till morännivå på 1,70 m.

Figur 3. De avstyckade tomterna Stora Råby 34:39-45 söder om den medeltida kyrkan i byn.

Figur 4. Planritning över planerad bebyggelse (blå), flyttad ny bebyggelse (lila) och schaktningsövervakning (röd streckad linje).

Figur 5. Stora Råby 34:39. Ytan för huskroppen schaktades av ned till morän, tvärt emot Länsstyrelsens beslut på ett schaktningsdjup om 0,50 m. På delar av ytan låg makadam vilket försvårade den antikvariska dokumentationen då schaktningen uppdagades. Fotografiet taget från söder.

Figur 6. Stora Råby 34:39. Ytan för huskroppen schaktades av ned till morän, tvärt emot Länsstyrelsens beslut på ett schaktningsdjup om 0,50 m. Längst i söder var schaktdjupet 1,70 m. Centralt i schaktet fanns en stor dumphög med omrörda kulturlager. Fotografiet taget från väster.

Stora Råby 34:40

Husgrunden samt förrådsbyggnad tillhör det område som ej skulle ha fortsatta åtgärder på grund av låg kunskapspotential. Schaktet öster om detta område med anslutande brunn besiktigades dock med en yta av cirka 8 m² och en volym av 13 m³. I den västra och norra sektionen framkom intakta tidigmedeltida kulturlager i form av ett grophus med generationer av golvlager, en härd och flera fyllningslager. Grophusets nedgrävningskant dokumenterades på ett djup av 1 m. Keramik som kan vara vendeltida påträffades.

Stora Råby 34:41

I brunnsschaktet dokumenterades sentida massor ner till -1,70 m djup (+22,15 m ö h). Kulturlager blottades på en liten yta, men grävdes ej bort. Sammanlagd yta som schaktades var cirka 285 m², med en volym av 90 m³.

Stora Råby 34:42

Schaktning enbart i tidigare uppfyllda massor och inga kulturlager påträffades vid besiktning.

Stora Råby 34:43

Schaktning enbart i tidigare uppfyllda massor och inga kulturlager påträffades vid besiktning.

Stora Råby 34:44

Schaktning enbart i tidigare uppfyllda massor och inga kulturlager påträffades vid besiktning.

Stora Råby 34:45

Vid sättningen av en brunn upprättades två sektioner. Cirka 7 m² och 12 m³ schaktades bort. På ett djup av 1,40 m framkom morän. Ovanpå det ett svartbrunt kulturlager med träkolsinslag som tolkades vara en äldre marknivå. Från 0,40–0,80 m framkom ett tjockt odlingslager.

Kulturlagerstatus

Intakta medeltida kulturlager framkom på fastigheterna Stora Råby 34:39, 34:40 och 34:41. I samtliga schakt fanns påförda massor ovanpå och det varierade på vilket djup intressanta äldre kulturlager framkom omfattningen av kulturlagermäktigheten. Som mest dokumenterades kulturlager ner till 1,70 m djup. Det fanns punktvis intressanta bebyggelselämningar med god stratigrafi, som bland annat grophus med härdar och golv samt stolpurna byggnader med lergolv. Fyndmässigt fanns det inslag av förhistorisk keramik (möjligen vendeltida) – senmedeltid vilket visar på ett långvarigt brukande av platsen. Särskilt med tanke på att bebyggelsen ej heller har lämnat området. Att notera är flertalet djurgravar som ej dokumenterades då det finns uppgifter om mjältbrandsutbrott i trakten under 1900-talet.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr	431-1688-2014	Fornlämning nr/art	RAÄ 10
Socken/stad	Stora Råby	Kulturens projektnummer	61000 -311
Landskap	Skåne	Län	Skåne
Kommun	Lund	Trakt/kvarter/fastighet	Stora Råby 34:39-45
Typ av exploatering	Enfamiljshus		
Uppdragsgivare	Dast AB att: Dan Andersson		
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning		
Ansvarig institution	Kulturen		
Fältarbetsledare	Nicklas Kronroth, Aja Guldåker		
Övrig personal	-		
Fältarbets tid	2014-06-25 - 2017-05-31		
Fälttid			
Arkeolog	24 h		
Maskin			
Undersökningens omfattning			
Yta	1 102 m ²		
Kubik	1 382 m ³		
Schaktmeter	-		
Fyndmaterial (förvaring m.m.)	LUHM 32713. Fynden förvaras efter fyndfördelning på LUHMs magasin		
Arkivmaterial, förvaring	LUHM, kopior i Kulturens LA-Arkiv under fastighetsbeteckningen		
Ritningar, dokumentation	11 st A3 ritfilm: 5 st sektionsritningar skala 1:20, 6 st planritning skala 1:100/Digitala inmättningsfiler i Kulturens stads-GIS		
Foto	10 digitala fotografier		
Analyser	-		
Övriga upplysningar	-		

Referenser

- Alin, M. 1970. *Stora Råby. En bebyggelsehistorisk undersökning*. Institutionen för konstvetenskap, Lunds universitet. Stencil Lund (i Kulturens bibliotek).
- Balic, I. 2011. Stora Råby 34:7, Stora Råby bytomt RAÄ 10:1, Stora Råby. Arkeologisk förundersökning 2011. *Arkeologiska rapporter från Lund*, nr 384, Kulturen Lund.
- Balic, I. 2012. Stora Råby 34:11, Stora Råby bytomt RAÄ 10:1, Stora Råby. Arkeologisk förundersökning 2011. *Arkeologiska rapporter från Lund*, nr 397, Kulturen Lund.
- Balic, I. 2017. Stora Råby 33:18, Stora Råby bytomt RAÄ 10:1, Stora Råby. Arkeologisk förundersökning 2015. *Kulturmiljörapporter 2017:21*. Kulturen Lund.
- Bevaringskommittén. 2002. *Byar i Lunds kommun 1. Bevaringsprogram. Stora Råby och Värpinge*. Lund.
- Bolander, A. 2009. Stora Råby 33:15 och 33:17, Stora Råby bytomt RAÄ 10, Stora Råby socken. Arkeologisk förundersökning 2009. *Arkeologiska rapporter från Lund*, nr 349, Kulturen Lund.
- Bolander, A. 2012. Stora Råby 34:6, fornlämning 10 i Stora Råby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2009–2010. *Arkeologiska rapporter från Lund*, nr 416, Kulturen Lund.
- Guldåker, A. 2012. Stora Råby 36:18, fornlämning nr 10 i Stora Råby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. *Arkeologiska rapporter från Lund*, nr 430. Kulturen i Lund.
- Johansson Hervén, C. 1999. Stora Råby 34:6 m fl, Stora Råby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 1998. *Arkeologiska rapporter från Lund*, nr 75. Stencil i Kulturen, Lund.
- Johansson Hervén, C. 2005. Stora Råby 34:17, Stora Råby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2003. *Arkeologiska rapporter från Lund*, nr 172. Stencil i Kulturen, Lund.
- Karlsson, M. 2007. Stora Råby 34:6, Stora Råby bytomt, RAÄ 10 Stora Råby socken. Arkeologisk förundersökning 2007. *Arkeologiska rapporter från Lund*, nr 233. Kulturen i Lund.
- Kockum, J & Wallin, J. (in prep). Stora Råby 34:7, Stora Råby socken, Lunds kommun. Arkeologisk slutundersökning 2011. Kulturen i Lund.
- Kockum, J. 2013. Stora Råby 34:7, fornlämning nr 10 i Stora Råby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. *Kulturmiljörapporter 2013:4*. Kulturen i Lund.
- Kriig, S. 1992. Skåne, Stora Råby socken, Stora Råby byaväg, RAÄ 10 Stora Råby socken. *Rapport vid Riksantikvarieämbetet UV-syd*. Stencil.
- Kronroth, N. 2013. Stora Råby 34:7/väg 887. Arkeologisk förundersökning 2012. *Kulturmiljörapporter 2013:7*. Kulturen i Lund.
- Lenntorp, K-M. 2005. Stora Råby 33:17, Stora Råby bytomt, RAÄ 10 Stora Råby socken. Arkeologisk förundersökning 2002. *Arkeologiska rapporter från Lund*, nr 171. Stencil i Kulturen. Lund.

Lewan, N. 1979. "Ett Kanaans land" – Kulturlandskapets förvandling. *Kring Lund : en bok om Lund, Torn, Dalby, Södra Sandby, Genarp och Veberöd - Lunds storkommun - i nuet och det förflutna*. Red. Löfström, T. Lund.

Lindberg, S. 2013. Stora Råby 33:15 och 36:5. Lämningar från yngre järnålder och historisk tid. Skåne, Lunds kommun, Stora Råby socken, Stora Råby 33:15 och 36:5, fornlämning Stora Råby 10:1. *Riksantikvarieämbetet UV Syd*. Rapport 2013:82 (RAÄ dnr 3.4.2-3938-2012). Lund.

Lunds stadsbild. 1968. Inventeringskommittén.

Wyszomirski, M. 1974. Metodiska ytundersökningar av stenåldersboplatser vid Stora Råby. *Fornvännen*, nr 1974/2. Stockholm.

Wyszomirski, M. 1975. Stenåldersbosättning vid Stora Råby. *Ale – Historisk tidskrift för Skåneland*, nr 1 1975. Lund.

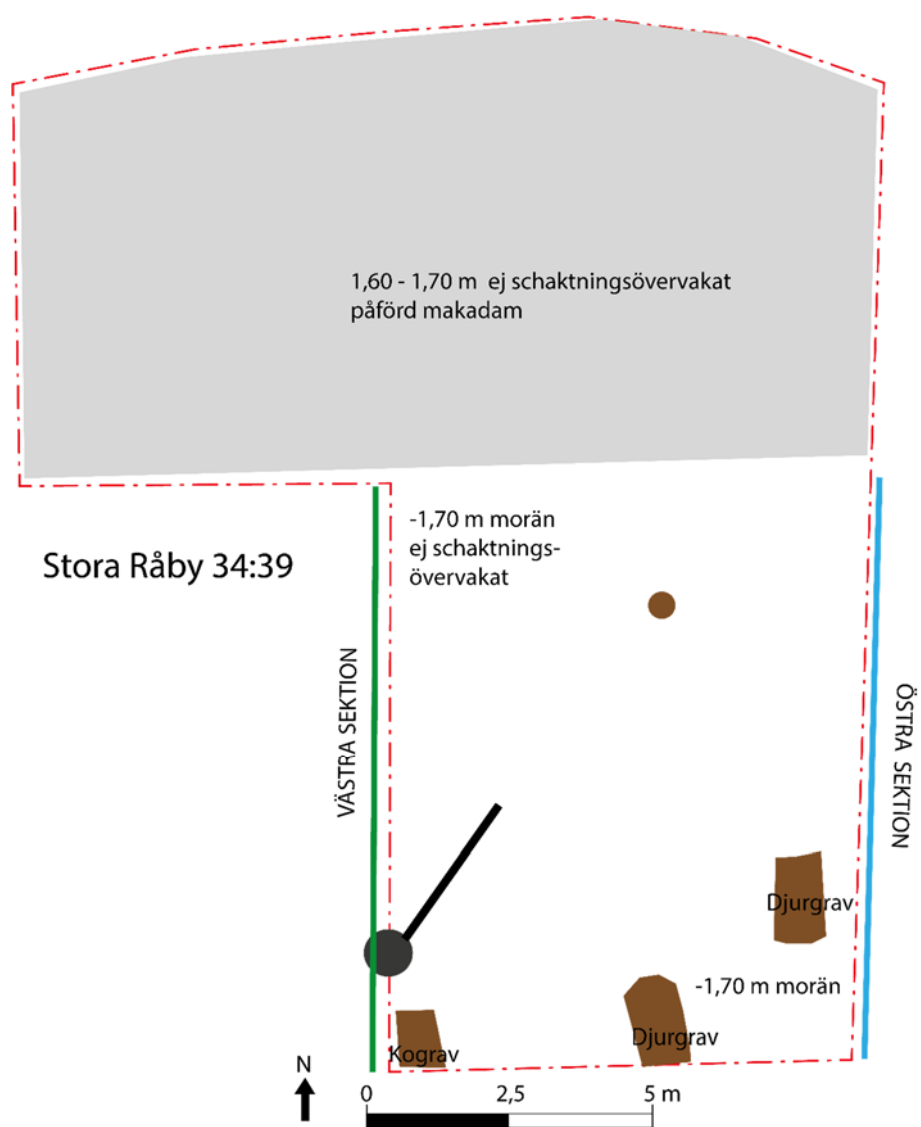
Bilagor

1. Ritningar
2. Fyndlista

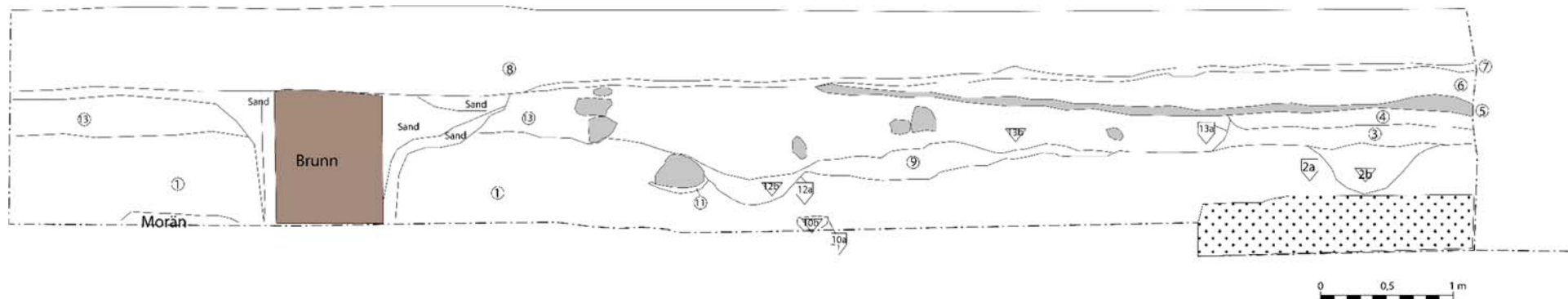
Bilaga 1, Ritningar

Planritning över planerad bebyggelse, nybebyggelse samt arkeologisk schaktningsövervakning (streckad röd linje) och uppförda sektioner med blå linje.

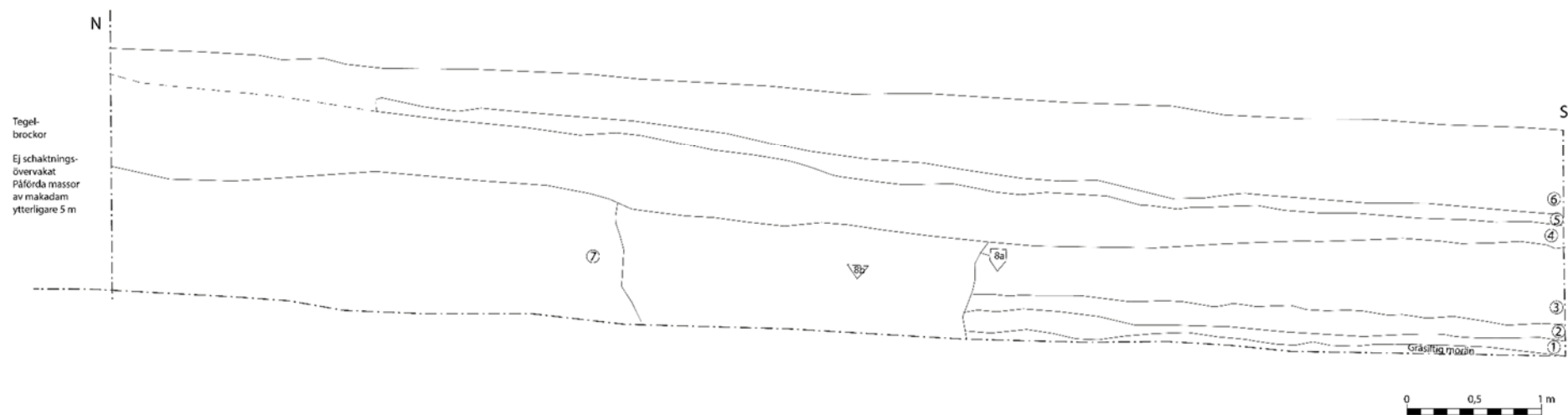
Planritning över fastighet Stora Råby 34:39. Antikvarisk närvaro fanns först efter schaktning då det uppdagades att schaktningsarbetet gått ner längre än de beslutade 0,50 m.

Fastighet 34:39, Västra Sektion

Lagerbeskrivningar

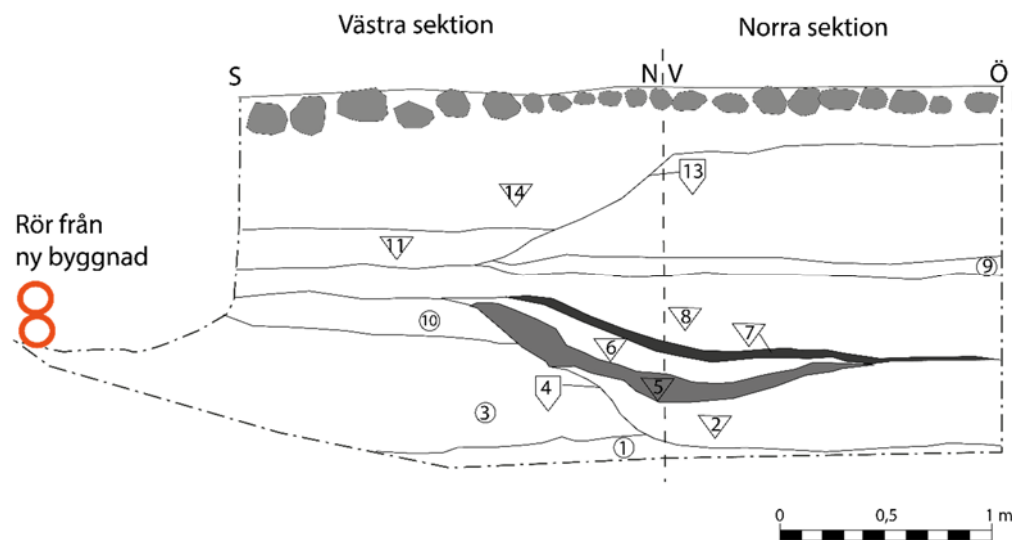
1. Odlingjord. Brun, något fuktig, finkornig och kompakt lera med humusinslag. Förekomst av djurben och enstaka tegelbrocka. Inslag av träkol.
- 2 a. Nedgrävning/Stolphål.
- 2b. Fyllning i stolphål. Gulbrungrå, något kompakt melerad lera med inslag av bränd lera och träkol.
3. Som (1) men med inslag av småsten. Kanske ett dräneringslager under lergolv.
4. Lergolv. Beige, fet, finkornig lera. Torr och något kompakt.
5. Gårdsplan. Småsten cirka $\varnothing$ 0,05 m.
6. Krossad sten och makadam. Gårdsplan.
7. Gårdsplan. Asfaltkross.
8. Påförda omrörda massor av grus, lera och småsten.
9. Troligen ett lergolv. Gulbrungrå, något kompakt melerad lera med inslag av bränd lera och träkol.
- 10 a. Nedgrävning/stolphål
- 10 b. Fyllning i ett stolphål/nedgrävning. Gulbrungrå, något kompakt melerad lera med inslag av bränd lera och träkol.
11. Stabilisering för sten. Stenen kan ha fungerat som skoning för en stolpe. Gulbrungrå, något kompakt melerad lera med inslag av bränd lera och träkol.
- 12 a. Nedgrävningskant, möjligen ett stolphål.
- 12 b. Fyllning i nedgrävning/stolphål. Brun, något fet, torr, grovkornig lera. Mycket porös med grusinblandning.
13. Utjämningslager. Brun, fet, torr, något grovkornig lera. Fynd av keramikskärva av typen yngre rödgods.

Fastighet 34:39, Östra sektion

Lagerbeskrivningar

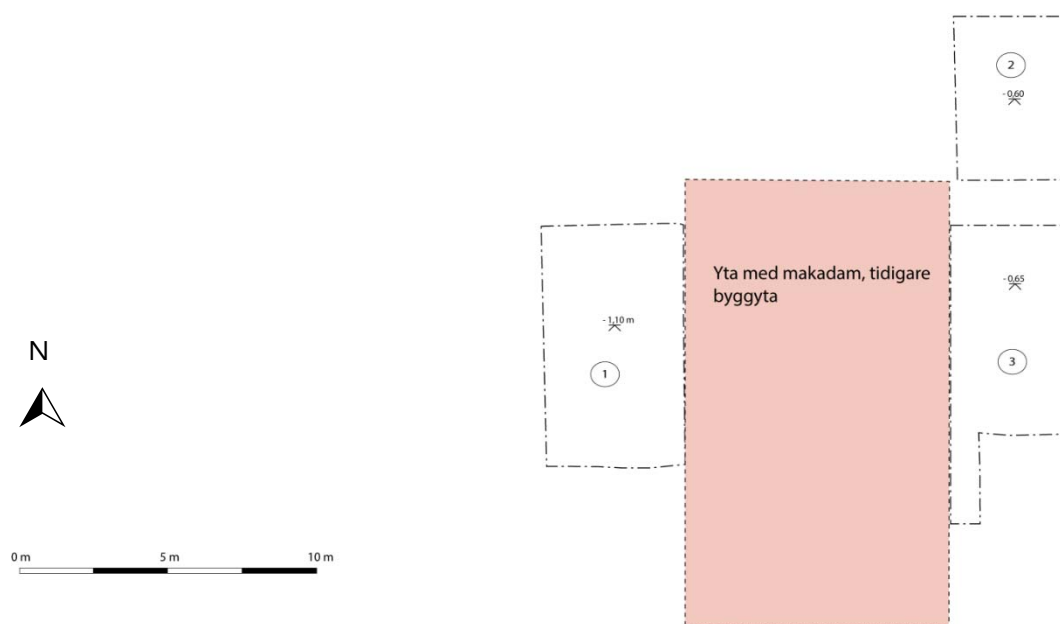
1. Kulturlager. Brunt, gödligt, fett och något fuktigt med lerinblandning. Inslag av djurben. Kompakt.
2. Svartgrå fet, finkornig lera. Något fuktig och något kompakt med inslag av mycket träkol, bränd lera och enstaka sten. Äldre markhorisont med hög kulturpåverkan.
3. Påförd odlingsjord. Brun, fet, finkornig och något kompakt lera med humusinslag, träkol.
4. Bärlager till gårdsplan. Tegelbrockor, sten, asfalt.
5. Gårdsplan. Grus och stenkross.
6. Påförd brun lera med inslag av grus. Sentida.
7. Igenfylld grop intill tidigare ekonomibyggnad. Brun, finkornig, torr och något kompakt lera med inslag av plast och kablar.
- 8a. Nedgrävning.
- 8b. Fyllning i nedgrävning. Dagvattenrör till brunn på andra sidan schaktet.

Fastighet 34:40, Västra och Norra sektion

Lagerbeskrivningar

1. Sandig, finkornig, mager, porös och torr morän.
2. Bottenlager på grophus. Brun, något fet, torr lera med grusinslag, träkol, bränd lera. Längst ner mot morän stenigt och något kompakt.
3. Äldre markhorisont. Brun, finkornig, torr och porös och mager kulturjord.
4. Nedgrävningskant till grophus.
5. Härd, första brukningstid. Grå, fet och något fuktig finkornig lera med inslag av grus. Förekomst av träkol, djurben och bränd lera. Något kompakt.
6. Utjämningslager över härd. Beigebrun, något grovkornigt grus med inslag av lera. Enstaka bränd lera och träkol. Något kompakt.
7. Härd. Träkol med inslag av aska. Porös, torr och finkornig.
8. Odlingjord och igenfyllning av grophus. Brun, fet, finkornig och torr lera med grusinblandning. Något kompakt. Keramik, möjligen vendeltid.
9. Grusplan. Grovkornigt grus och sten med inslag av tegel.
10. Som (3) men brunare och fetare.
11. Lera med humusinslag. Gulbeige kompakt, torr och finkornig. Sentida fyllning i ingrepp.
12. (I lagret ovan nr 9). Brun matjord och sten. Kompakt till porös. Torrt och osorterat. Uppfyllning.
13. Nedgrävningskant sentida ingrepp.
14. Gårdsplan. Som (12) men porösare med stenläggning längst upp.

Fastighet Stora Råby 34:43

Planritning över nyschaktning. Det rosa området visar den tidigare ytan för byggnation, och de vita fälten markerar utvidgningen av byggnationsområdet.

1. Brun humus med inslag av lera. Asfaltssjok, sten och lersjok var närvarande. Sentida uppfyllningslager.
2. Brun humös lera. Lersjok, ett gult plastband och tegelkross var enstaka.
3. Brun humös lera som var torr, finkornig, mager och kompakt. Enstaka tegelkross, medan lersjok var närvarande. Sentida uppfyllnadsmassor.

Bilaga 2. Fyndlista

Luhm inventarienr: 32713:1-3

Socken: Stora Råby

Fastighet: Stora Råby 34:39-45

Fyndnr	Sakord	Typ	Material	Del	Antal	Längd	Höjd	Vikt	Kontext	Datering	Beskrivning	Kommentarer
1	Kärl	Trefotsgröta	Lera	Rörskåp	1	48		29	13	1500-tal		Västra sektion fastighet Stora Råby 34:39
2	Lerklining	Väggmaterial	Lera		1			19	15		Något sotig	Västra sektion fastighet Stora Råby 34:39
3	Kärl	Kärl	Lera	Botten/buk	1		49	55	8	Vendeltid	Oglaserad, något välvd botten	VA-schakt fastighet Stora Råby 34:40

2020

- 2020:1 Kv Kulturen 18, fornlämning Lund 73:1, Lund stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2019. Linnea Lidh.
- 2020:2 Kv Kråkelyckan 3, fornlämning Lund 73:1, Lund stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2019. Linnea Lidh.
- 2020:3 Kv Sankt Laurentius 1, RAÄ Lund 73:1, Lämningsnummer L1988:5459, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Linda Billström.
- 2020:4 Dalby S:4. Fornlämning RAÄ Dalby 40:1/Lämningsnr L1988:815, Dalby, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Linda Billström.
- 2020:5 Änggatan, Lilla Råby, Fornlämning Lund 175:1/Lämningsnr L1988:5060, Lunds socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning genom schaktningsövervakning 2018. Mattias Karlsson.
- 2020:6 Gylleholm 14, Lilla Råby, RAÄ Lund 175:1, L1988:5060, Lunds stad och kommun, Skåne län. Avgränsande arkeologisk förundersökning 2019. Linda Billström.
- 2020:7 Stora Råby 34:39-45, Stora Råby, RAÄ Stora Råby 10:1, L1988:6568, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2014. Aja Guldåker.